

روز جهانی عدالت اجتماعی

۲۰۱۸

بیکاری حاصل فقدان عدالت اجتماعی

فوریه ۲۰۱۸

نرخ بیکاری هر روز در حال افزایش است، آمار نشان میدهد که حدوداً ۱۵ میلیون نفر در ایران هیچ شغلی ندارند - در نتیجه فقر در ایران چنان گسترش یافته که ۳۳ میلیون تن به زیر خط فقر کشیده شده اند

در این روز مردم شجاعی که جانشان را برای یک دنیای بهتر فدا کردند را به یاد داشته باشیم و همچنین کسانی که به فردایی با حقوق برابر و عدالت اجتماعی یکسان می اندیشند

بیکاری حاصل فقدان عدالت اجتماعی

مقدمه

مجمع عمومی سازمان ملل در اجلاس سال ۲۰۰۷ روز ۲۰ فوریه را به عنوان روز جهانی عدالت اجتماعی اعلام کرد و عدالت اجتماعی را در ریشه کنی فقر، ارتقاء اشتغال و کار شایسته، عدالت جنسیتی و دسترسی به رفاه اجتماعی و عدالت برای همه افراد یک جامعه توصیف کرد. اما در ایران وضعیت عدالت اجتماعی برای همه احاد جامعه چگونه است؟

در ایران سهم مردم از ثروت بیکران ملی به علت عملکردهای حکومت ایران، بیکاری گسترده و در نتیجه افزایش روز افزون فقر می باشد، فقری که به دنبالش کولبری، دستفروشی، فروش اجزاء بدن، بی خانمانی و انواع و اقسام معضلات اجتماعی گریبان عموم مردم را گرفته است. طی اعترافات که مقامات و رسانه های حکومتی کرده اند وضعیت مردم در این رابطه بسیار اسفناک است. غلامرضا کیامهر کارشناس اقتصادی در گفتگو با خبرنگار اقتصادی باشگاه خبرنگاران جوان گفته است "با توجه به شرایط موجود و گرانی کالاها و خدمات در تهران خانواده ای که درآمد زیر ۲،۵ میلیون تومان داشته باشند زیر خط فقر محسوب می شوند".

این در حالی است که جمعیت بسیار زیادی از مردم درآمدشان یک سوم همین مبلغ نیز نمی باشد.

خبرگزاری تسنیم - ۱۲ ژوئیه ۲۰۱۷ نوشت: "۳۳ درصد جمعیت کشور دچار خط فقر مطلق هستند و با احتساب جمعیت ۷۹ میلیون نفری ایران در پایان سال ۹۵، می توان به این جمع بندی رسید که بیش از ۳۰ میلیون نفر از مردم ایران امروز به زیر خط فقر رفته اند و دولت برنامه مشخصی برای توقف و کاهش این تعداد فقیر در کشور ندارد".^۱

عصر ایران - ۶ ژوئیه ۲۰۱۷ به نقل از رئیس ستاد اجرایی فرمان خمینی نوشت: "وضعیت فقر در کشور بسیار نامناسب است به گونه ای که ۱۲ میلیون تن، زیر خط فقر مطلق قرار دارند و ۲۵ تا ۳۰ میلیون تن، زیر خط نسبی فقر بسر می برند".

مانیتورینگ حقوق بشر در این گزارش سعی دارد تا گوشه ای از بی عدالتی اجتماعی که توسط حکومت ایران در جامعه اعمال میشود را نمایان کند.

نرخ بیکاری در ایران

ابعاد و عمق بیکاری در ایران روزمره در حال افزایش است. بیکاری معطل جدی اجتماعی است که گریبان اکثر اقشار مردم را گرفته است.

فارغ التحصیلان، ورزشکاران، کارگران، زنان سرپرست خانوار و همه از نبود کار در جامعه، تحت فشار هستند. نرخ بیکاری واقعی در ایران ناشناخته است. آنچه که مسئولین حکومتی اعتراف می کنند بخش بسیار کوچک از فاجعه ای عمیق در جامعه ایران است.

مقامات حکومتی نرخ بیکاری را ۱۲ درصد اعلام کرده اند در حالیکه یک اقتصاد دان به نام ابراهیم رزاقی، گفته است: «تعداد بیکاران کشور بیشتر از آمار رسمی است. اما همین آمار تکان دهنده است».^۲

ابراهیم رزاقی ادامه داد: «۱۵ میلیون ایرانی بیکار هستند».^۳

در ایران ارگان های حکومتی رسماً آمار بیکاری را از سن ۱۰ سال حساب می کنند. "نرخ بیکاری در میان جمعیت کارآمد کشور (ده ساله و بالاتر) افزایش یافته است».^۴

^۱ خبرگزاری تسنیم - ۱۲ ژوئیه ۲۰۱۷

^۲ روزنامه ابرار - ۲۶ ژوئیه ۲۰۱۷

^۳ روزنامه رسالت - ۲۹ اوت ۲۰۱۷

^۴ روزنامه کیهان ۲۳ سپتامبر سال ۲۰۱۷

براساس گزارش آماری مرکز آمار و سرشماری کشور دو سوم جمعیت شاغل، بیکار هستند. طبق این آمار از هر سه نفر، دونفر بیکار هستند. این اعترافات، قطره ای از دریای فاجعه بیکاری در ایران است.

به تعداد بیکاران کشور هر ساعت ۱۵۰ نفر اضافه می شود. این به این معنی است که هر روز ۳۶۰۰ نفر، هر هفته ۲۵۲۰۰ نفر و هر ماه ۱۰۸ هزار نفر به بیکاران افزوده می شود. به عبارت دیگر سالیانه یک میلیون و ۳۰۰ هزار نفر به تعداد بیکاران افزوده میشود.^۵ براساس آخرین آمار سرشماری کشور جمعیت ایران در حدود ۸۰ میلیون نفر می شود ... جمعیت شاغل کشور بین ۲۱ تا ۲۲ میلیون نفر برآورد شده که از این تعداد به میزان اندکی دارای امنیت شغلی هستند ... به این ترتیب با اشتغال ۲۷ درصدی جمعیت ایران، به ازای هر فرد شاغل در ایران بیش از دو نفر فاقد شغل وجود دارند ... در حال حاضر بر اساس تعریف دولت و مرکز آمار ایران؛ هر کس که حداقل ۱ ساعت در هفته کار کند، شاغل محسوب می شود.^۶ در ایران پنج تا شش میلیون نفر بیکار وجود دارد.^۷

مسعود نیلی در برنامه گفتگوی ویژه خبری شبکه دو سیما، گفته است: نتیجه رفتار بلندمدت اقتصادی کشور تورم ۲۰ درصدی، نرخ بیکاری ۱۲ درصدی، ضریب جینی ۳۸ تا ۴۲ و رشد اقتصادی سرانه ۳/۸ درصدی است.^۸ سازمان برنامه و بودجه کشور گفت بر اساس پیش بینی ها، در سال ۱۳۹۶ نرخ بیکاری به ۱۲/۱ درصد خواهد رسید.^۹

میزان بیکاری زنان دو برابر مردان

در حالیکه به علت بیکاری گسترده مردان و سایر معضلات ناشی از بیکاری گسترده در کشور، بسیاری از زنان مسئول خانواده محسوب می شوند ولی به گفته رسانه های حکومتی بیکاری زنان در ایران دو برابر بیکاری مردان است. البته واقعیت بسیار اسفناک تر از گفته های منابع حکومتی است.

روحانی باعث شد طی ۸ سال ریاست جمهوری روحانی ۸۶۰ هزار زن بیکار شدند.^{۱۰} به گفته وزیر کار "نرخ بیکاری در میان زنان طی ۲۰ سال گذشته پنج برابر شده است".^{۱۱} بررسی های معاونت امور زنان و خانواده ریاست جمهوری نشان می دهد از حدود ۲۷ میلیون زن در سن کار، تنها ۳ میلیون نفر شاغل هستند که چیزی معادل ۹ درصد می شود.^{۱۲} روند افزایش آمار بیکاری زنان آنقدر سریع است که ابوالحسن فیروزآبادی قائم مقام وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی آمار ۱۰۰ هزار نفر در سال را ارائه نمود.^{۱۳}

افزایش بیکاری به علت نابودی صنایع در ایران

یکی از مهمترین دلایل بالا بودن نرخ بیکاری در ایران، نابودی صنایع بزرگ و کارگاه های بزرگ و کوچک می باشد. علت اصلی این وضعیت نیز سیاست های اشتباه اقتصادی حکومت مانند واردات بیش از اندازه و ورشکستگی کارخانجات اصلی در ایران است. بر اساس گزارش روزنامه دولتی کیهان، "با بسته شدن حداقل ۳۰ مورد از مهمترین مارک ها و کارخانجات کشور از جمله کارخانه ارج، کارخانه داروگر، کارخانه آزمایش، کارخانه پارس الکتریک، پلی اکريل اصفهان، کاشی های ایران، ماشین سازی تبریز، کارخانه دوچرخه سازی ایساک، مکعب های شکر ورامین، روغن سیبوس دار فو و ... یک میلیون کارگر در مدت چهار سال بیکار شده اند".^{۱۴} این به این معنی است که ۶۰ درصد از کارخانه های کشور بسته شده اند. ۴۰ درصد کارخانه های باقی مانده نیز فقط با ۳۰ درصد از ظرفیت خود در چهار سال گذشته کار کرده اند. در نتیجه هر روز بر تعداد کارگرانی که شغل خود را از دست می دهند افزوده میشود.

فارغ التحصیلان بیکار

تقریباً ۱۵ میلیون از مردم هیچ شغلی ندارند دست کم ۴۰۵ میلیون از آنان فارغ التحصیلان دانشگاه می باشند. در سال ۱۳۶۵ تقریباً ۷۰٪ از فارغ التحصیلان دانشگاه وارد بازار کار می شدند اما در پایان سال ۱۳۹۰ این آمار به کمتر از ۵۰٪ کاهش پیدا کرد. یعنی بیش از ۵۰٪ فارغ التحصیلان ایران بیکار هستند در حالی که بقیه آنها در شغل های پایینی چون کار ساختمانی، تعمیرات، دستفروشی در خیابان و ... مشغول به کار هستند که هیچ همخوانی با رشته تحصیلی و آموزشی که گذرانده اند، ندارد. روزنامه ایران، نوشت: "نرخ بیکاری در میان فارغ التحصیلان کشور ۴۰ درصد است".^{۱۵}

روزنامه وطن امروز ۱ آوریل ۲۰۱۷^۵

جهان نیوز - ۱۷ دسامبر ۲۰۱۷^۶

روزنامه جوان - ۲۴ ژوئیه ۲۰۱۷^۷

خبرگزاری مهر - ۱۷ دسامبر ۲۰۱۷^۸

خبرگزاری مهر - ۲۶ ژانویه ۲۰۱۸^۹

روزنامه شرق - ۹ می ۲۰۱۷^{۱۰}

روزنامه سایه - ۳ سپتامبر ۲۰۱۷^{۱۱}

خبرگزاری مهر - ۸ ژوئن ۲۰۱۶^{۱۲}

خبرگزاری ایرنا - ۶ سپتامبر ۲۰۱۵^{۱۳}

روزنامه کیهان - ۱۲ می ۲۰۱۷^{۱۴}

روزنامه ایران - ۱ آوریل ۲۰۱۷^{۱۵}

بیگاری در گروه های سنی مختلف

براساس منابع حکومتی بیگاری مختص یک گروه سنی یا قشر خاص یا حتی شهری و روستایی نیست، بلکه بیگاری در تمام تاروپود جامعه ایران رسوخ کرده است.

نرخ بیگاری جوانان رکورد ۱۶ ساله را شکست، طبق آخرین گزارش های مرکز آمار ایران، نرخ بیگاری جمعیت ۱۵-۲۴ ساله در استان ها نشان می دهد که در سال ۹۵ حدود ۲۹/۲ درصد از جمعیت فعال ۱۵-۲۴ ساله در استان ها بیکار بوده اند.

این نرخ برای مردان و زنان به ترتیب ۲۵/۴ درصد و ۴۴/۲ درصد بوده است. همچنین این نسبت در نقاط شهری ۳۲/۳ درصد و در نقاط روستایی ۲۲/۵ درصد بوده است. بین استان های کشوری، استان چهارمحل و بختیاری با ۴۱/۳ درصد و استان زنجان با ۲۲/۲ درصد به ترتیب بالاترین و پایین ترین نرخ بیگاری در جمعیت ۱۵-۲۴ ساله را داشته اند. بالاترین و پایین ترین این نرخ در نقاط شهری به ترتیب مربوط به استان ایلام با ۴۸/۰ درصد و استان یزد با ۲۴/۹ درصد بوده است. در نقاط روستایی بالاترین و پایین ترین نرخ بیگاری به ترتیب مربوط به استان های چهارمحل و بختیاری با ۳۹/۹ درصد و استان زنجان با ۱۰/۸ درصد می باشد.^{۱۶}

کولبری زائده بیگاری مغرط

به دنبال عدم وجود فرصت های شغلی در ایران، جمعیت قابل توجهی از تمام اقشار جامعه، مجبورند برای امرار معاش خانوادهی خود، به کولبری روی بیاورند. کولبرها گاهی باید ۱۰۰ تا ۱۵۰ کیلو بار را در کوه و کمر، گرما و سرما و کولاک برف، جابه جا کنند.

بر طبق آمار رسمی بیش از ۶۸ هزار کولبر در استانهای مرزی فعالیت می کنند، بر طبق همین آمار تنها حدود ۱۰ هزار کولبر در شهرستان سردشت و بین ۱۶ تا ۱۸ هزار نفر کولبر رسمی در پیرانشهر و سردشت فعالیت می کنند. اما آمارهای غیررسمی خبر از وجود ۳۵۰ تا ۵۰۰ هزار کولبر در کل کشور می دهند.

کولبران که در میان آنان کودکان ۱۰ ساله تا زنان و مردان ۸۰ ساله و دانشجویان و فارغ التحصیلان دانشگاهی نیز دیده می شوند، به طور مستمر در معرض خطراتی مانند تیراندازی مستقیم نیروهای سرکوبگر انتظامی رژیم، ریزش بهمن، غرق شدن در رودخانه، سرمازدگی یا سقوط به دره قرار دارند. نیروهای نظامی به ویژه نیروهای مرزبانان حکومت ایران به بهانه "مبارزه با قاچاق کالا" بدون علامت دادن و هشدار و در نظر گرفتن قوانین، کولبران مرزی را هدف تیراندازی قرار می دهند.

نکته قابل توجه این است که حکومت ایران کولبری را ممنوع اعلام می کند بدون آنکه به ایجاد شغل مناسب برای این جمعیت از شهروندان اقدام نماید.

عبدالکریم حسین زاده، نماینده نقده و اشنویه در مجلس و عضو کمیسیون عمران درباره کولبران می گوید: «واقعیت این است که کولبران به علت فقر به این شغل رو آورده اند، از همه بارکشی های سنگین، پول ناچیزی می گیرند، ما برآوردمان این است که هر سال بین ۵۰ تا ۱۰۰ کولبر جانیشان را از دست می دهند، کسانی که بین ۱۰ تا ۷۰ ساله هستند.»^{۱۷} در سال ۲۰۱۷، دستکم ۲۴۵ کولبر در ایران کشته و زخمی شدند. طی ماه دو ماه نخست سال ۲۰۱۸، تنها ۱۰ کولبر بر اثر شلیک مستقیم نیروهای انتظامی کشته شده اند:

- یک کولبر نوجوان به نام رسول یوسفی ۱۳ ساله، به دلیل حمل ۲۰ لیتر گازوئیل مورد ضرب و شتم نیروهای مرزی قرار گرفت و در اثر خونریزی مغزی، روز ۶ نوامبر ۲۰۱۷، جان سپرد.
- رامین عصمت کولبر ۱۹ ساله که در اثر شلیک نیروی انتظامی در منطقه مرزی سرو زخمی شده بود بعد از چند ماه بستری روز ۱ ژانویه ۲۰۱۸، در بیمارستان جان باخت.
- سه کاسبکار کرد در همدان و سردشت در اثر شلیک نیروی انتظامی کشته و مجروح شدند.
- چراغ جت فرزند محمود روز ۲۴ ژانویه ۲۰۱۸، توسط ماموران سپاه در سراوان کشته شد.

فروش اعضا بدن

فروش اعضای بدن و خون در "بازار سیاه" اخیرا به عنوان منبع درآمد برای افراد بی بضاعت و بیکار در سراسر ایران تبدیل شده است. مردان، زنان، افراد تحصیل کرده، جوانان و غیره به طور آشکار بر روی دیوارهای خیابان های مجاور بیمارستان ها آگهی های خود را برای

خبرگزاری تسنیم - ۲ اکتبر ۲۰۱۷^{۱۶}

روزنامه شهروند - ژانویه ۲۰۱۷^{۱۷}

فروش کلیه ها، کبد، خون، قرنیه، مغز استخوان و غیره نصب می کنند. آگهی های فروش تقریباً روزانه بر روی دیوارها نصب می شود. اما پشت هر یک از آگهی ها داستان های دردناکی از فقر، بیگاری، بدهی و... است. ایران تنها کشوری است که فروش اعضا بدن در آن رسمی می باشد. یک موسسه دولتی خریداران و فروشندگان را ثبت می کند، آنها را مطابقت می دهد و قیمت ثابت ۴۶۰۰ دلار را برای هر عضو تعیین می کند.

براساس آمار غیر رسمی حداقل ۱۴۰۰۰ کلیه سالانه به فروش می رسد. خبرگزاری مهر- سپتامبر ۲۰۱۷، نوشت: «ایران تنها کشور جهان است که امکان فروش قانونی کلیه در آن وجود دارد. یک نهاد دولتی خریداران و فروشندگان را ثبت می کند، آنها را با یکدیگر آشنا می کند. مقامات ایرانی می گویند، این سیستم روش مطمئنی به فقرا برای به دست آوردن مقداری پول فراهم ایجاد می کند.»^{۱۸}

حسینعلی شهریاری عضو کمیسیون بهداشت و درمان مجلس ایران ضمن اذعان به رواج کلیه فروشی در ایران، گفته است: «چه اشکالی دارد وقتی که فردی در فقر به سر می برد و با دریافت ۲۰ تا ۳۰ میلیون، کلیه اش را بفروشد؟ ایران جزو معدود کشورهایی است که خرید و فروش اعضا بدن از جمله کلیه قانونی است».^{۱۹}

فاجعه فروش اعضا بدن به علت نیاز به پول آنچنان عمیق است که در ماه اوت ۲۰۱۷ حدود ۳۰۰ کارگر کارخانه مس چهارگنبد سیرجان [بر روی یک پوستر بزرگ](#) نوشتند «به دلیل فقر مالی برخی از کارگران کارخانه مس چهار گنبد کلیه خود را به فروش می رسانند.»

خبرگزاری مشرق نیوز، [تصویری از یک آگهی](#) که بر روی تابلو علائم راهنمایی رانندگی در یکی از خیابان، منتشر کرده است. در این آگهی نوشته است: «یک زوج به علت مشکلات مالی مجبور به فروش کلیه و مغز استخوان هستند. آزمایش آماده است- گروه خونی O+ و A+».

رئیس انجمن حمایت از بیماران کلیوی کرمانشاه می گوید: «اکثر عرضه کنندگان کلیه ۲۵ تا ۲۶ ساله بوده و در بین آنها دانشجویان و پدران و مادران بسیاری وجود دارند، الآن وضعیت طوری شده که حتی زنان جوان ۲۰ تا ۲۵ ساله برای واگذاری کلیه شان به انجمن مراجعه می کنند. ما با مواردی از زنان مواجهیم که به ۵ میلیون تومان نیاز دارند و دستشان از هرجایی کوتاه است و می خواهند کلیه شان را بفروشند».^{۲۰}

دستفروشی

براساس اعترافات مقامات رسمی در ایران دستفروشی یک شغل کاذب و بدون پشتوانه می باشد که ناشی از بیگاری و نبود شغل برای اقشار مختلف حتی تحصیل کردگان است. باتوجه به آمار رو به افزایش بیگاری، جمعیت زیادی اقدام به دستفروشی می کنند. لازم به ذکر است که ۹۸ درصد دستفروشان غیر از درآمد حاصل از دستفروشی، درآمد دیگری ندارند.

براساس گفته احمد میدری، معاون رفاه وزیر کار ۶۵ درصد دستفروشان متاهل و دارای دو فرزند هستند این در حالی است که به طور میانگین کمتر از یک میلیون تومان در ماه درآمد دارند».^{۲۱}

ولی دولت بدون آنکه در فکر ایجاد فرصت های شغلی مختلف در جامعه باشد کار این دستفروشان را نیز غیرقانونی اعلام کرده است. به دنبال این اقدام حکومت، روزانه مامورین حکومتی به دستفروشان حمله کرده و علاوه بر مصادره اندک سرمایه آنها، اقدام به ضرب و شتم دستفروشان می کنند.

یک [دستفروش در شهر قم](#) بر اثر ضرب و شتم ماموران شهرداری کشته شد.

همچنین در ماه اوت ۲۰۱۷ [ضرب و شتم یک زن مسن دستفروش در اراک](#) توسط ماموران شهرداری موجب حمله قلبی وی شد ۱۸ نوامبر ۲۰۱۶، در شهر فومن یک خانم دستفروش مورد ضرب و شتم ماموران شهرداری قرار گرفت.

¹⁸ خبرگزاری مهر- سپتامبر ۲۰۱۷

¹⁹ سایت خبری پیام ۱۳- فوریه ۲۰۱۸

²⁰ سایت جی پلاس - نوامبر ۲۰۱۷

²¹ اقتصاد آنلاین- ۲۵ ژوئیه ۲۰۱۷

بیگاری، محرومیت و فقر کارگران

آنچه در ایران برای کارگران به عنوان یک قشر محروم و زحمتکش رخ می دهد یک فاجعه انسانی است. حقوق کارگران برای ماهها پرداخت نمیشود و چنانچه به این وضعیت اعتراض کنند با سرکوب و اخراج مواجه میشوند. فقر و گرسنگی خانواده های کارگران را به شدت تحت فشار قرار داده است. حداقل دستمزد کارگران طبق مصوبه ۲۵ اسفند شورای عالی کار، در سال ۱۳۹۶ به مبلغ ۹۲۹ هزار و ۹۳۱ تومان مشخص شده است.^{۲۲}

در حالیکه فتح‌اله بیات رئیس اتحادیه کارگران، آخرین رقم اعلامی برای خط فقر را حدود دو میلیون و ۵۰۰ هزار تومان عنوان می کند و تاکید می کند که "بر اساس شرایط موجود رقم خط فقر از سه میلیون تومان فراتر رفته است".^{۲۳}

با این حال، کارگران حتی با دریافت حقوق ماهیانه خود که یک سوم حد خط فقر می باشد نمیتوانند پاسخگوی مایحتاج یک خانوار باشند. عمق این فاجعه آنجا است که حقوق های ماهیانه کارگران ماه هاست که پرداخت نشده است. همین امر باعث فشار بسیار زیاد بر کارگران و خانواده های آنها شده است.

- بیژن قلوژی ۴۵ ساله، با بیش از ۲۳ سال سابقه کار، ۱۱ ماه حقوق معوقه، مستاجر و دارای ۵ فرزند در روز ۸ فوریه ۲۰۱۸، برای تهیه مخارج ازدواج دخترش به تنگای مالی دچار می شود و به همین دلیل برای گرفتن حقوق های معوقه اش که ۱۱ ماه توسط کارفرما به تاخیر افتاده بود به دفتر ایشان میرود اما ساعتی بعد پیکر سوخته بیژن از دفتر کارفرما به بیمارستان توحید سنج منتقل می شود. وی پس از چند روز در بیمارستان به علت سوختگی ۸۰ درصدی جان سپرد.
 - حدود ۸۰ نفر از کارگران یکی از شرکتهای پیمانکاری شاغل در فاز ۲۲ و ۲۴ واقع در عسلویه از اردیبهشت ماه سال جاری به مدت ۱۰ ماه حقوقی نگرفته اند.
 - بیش از ۲۰۰ تن از کارگران شهرداری مریوان ۹ ماه حقوق دریافت نکرده اند.
 - کارگران پروژه قطار شهری اهواز (شرکت کیسون)، ۱۲ ماه حقوق دریافت نکرده اند و عده ای از کارگران به علت اعتراض به این وضعیت اخراج شدند.
 - کارگران واحد صنعتی فولاد ارومیه بیش از ۱۱ ماه حقوق دریافت نکرده اند.
 - کارگران نیشکر هفت تپه خوزستان، به خاطر عدم دریافت حقوق معوقه چند ماهه شان تجمع اعتراضی برگزار کردند، ماموران حکومتی و گارد ویژه این تجمع را مورد حمله کرده و کارگران را مورد ضرب و شتم قرار داده و تعدادی را نیز دستگیر کردند.
 - ۳۵ تن از پرسنل بیمارستان خمینی به دلیل اعتراض به سه ماه دریافت نکردن حقوق خود اخراج شدند.
- این کارگران حتی وقتی نسبت به حقوق عقب افتاده خود اعتراض می کنند با زندان و اخراج رو به رو می شوند. بسیاری از آنان به دلیل عدم دریافت حقوق ماهیانه خود، پاسخگوی مایحتاج خانواده و یا اجاره مسکن خود نیستند و در نهایت به کارتن خوابی در خیابان ها روی می آورند. کارتن خوابی پدیده ای عام در ایران است که اشکال مختلفی را به خود اختصاص داده است.

بی خانمانی

با رسانه ای شدن تصاویر افراد بی خانمان که در [گورهای خالی زندگی](#) می کنند، یکبار دیگر انزجار از بی کفایتی حکومت در مردم شدت یافت.

این تصاویر ابتدا توسط روزنامه شهروند در ۲۵ دسامبر ۲۰۱۶، منتشر شد. این روزنامه اخیرا نیز در گزارشی تصاویری از ساکنان [کانال فاضلاب تهران](#) را منتشر کرده است.

^{۲۲} خبرگزاری مهر- ۱۵ مارس ۲۰۱۷
^{۲۳} خبرگزاری ایسنا- ۲۱ ژانویه ۲۰۱۸

محمد هادی آیزی، معاون وزیر بهداشت ایران، دامنه وسیع این فاجعه را تصدیق می کند و اعلام می کند که ۷۵۰۰ نفر از "قبر" برای خوابیدن استفاده می کنند.^{۲۴} بنا به آمارهای رسمی، تنها در تهران ۱۵ هزار کارتن خواب وجود دارد، که حدود ۵۰۰۰ تن از آنها را زنان تشکیل می دهند و البته آمارهای غیر رسمی این عدد را تا ۲۰ هزار نفر نیز تخمین می زنند.^{۲۵} فارغ التحصیلان دانشگاه از جمله افراد کارتن خواب هستند که به دلیل فقر و عدم وجود شغل مناسب مجبور به خوابیدن در خیابان شده اند. یک کارتن خواب می گوید: "فوق دیپلم عمران هستم. ۱۹ سال است که زباله جمع می کنم و در خیابان می خوابم".^{۲۶} ژانویه ۲۰۱۸ عباس آخوندی، وزیر راه و شهرسازی ایران می گوید "نزدیک به ۱۸ میلیون نفر از مردم ایران در مناطق حاشیه ای زندگی می کنند.

نتیجه گیری

وضعیت حقوق بشر در ایران در طول ۳۹ سال گذشته تحت حاکمیت رژیم، بدتر و بدتر شده است. مردم هر روز فقیرتر و فقیرتر میشوند در حالی که مقامات ایران هر روز ثروتمندتر. نرخ بیکاری هر روز در حال افزایش است. آمار نشان میدهد که حدوداً ۱۵ میلیون نفر در ایران هیچ شغلی ندارند. در نتیجه فقر در ایران چنان گسترش یافته که ۳۳ میلیون تن به زیر خط فقر کشیده شده اند. در چنین شرایط اسفناکی، ایران در صدر لیست آمار خودکشی در خاورمیانه و در رتبه سوم جهانی قرار دارد. درصد بسیاری از زنان خودکشی میکنند و این آمار در میان نوجوانان رو به افزایش است. در حالی که ما روز جهانی عدالت را گرامی میداریم، مردمی را که در ایران برای حق خود در اعتراضات اخیر به پا خاستند از یاد نبریم. آنها به بهای جان، به خیابانها آمدند و گفتند «ملت گدایی میکند، آقا خدایی میکند.» در این روز مردم شجاعی که جانشان را برای یک دنیای بهتر فدا کردند را به یاد داشته باشیم و همچنین کسانی که به فردایی با حقوق برابر و عدالت اجتماعی یکسان می اندیشند.

²⁴ روزنامه همشهری - ۲۵ دسامبر ۲۰۱۶

²⁵ سایت یورو نیوز - ۱۴ دسامبر ۲۰۱۷

²⁶ سایت ایلنا - ۱۲ فوریه ۲۰۱۸

